

Segons una enquesta, el 62,2% de la població de la Catalunya Nord entén el català

Trencar esquemes

L'oficialització de l'ús del català en els casaments aprovada recentment per l'Ajuntament de Perpinyà és un esdeveniment que va més enllà del terreny anecdòtic. Aquest fet ha coincidit en el temps amb la publicació d'una enquesta sobre l'ús i el coneixement del català a la Catalunya Nord.

Ostres! Això del català ho teniu molt fotut a la Catalunya Nord, ¿no? Quanta gent parla català, molt poca, ¿no?". Deu ser incalculable el nombre de nord-catalans que un dia o altre han patit, buscant mil i una explicacions, per intentar contestar aquestes preguntes que no manquen mai de fer, a la Universitat Catalana d'Estiu o en qualsevol altra reunió pancatalana, els catalans del sud mínimament interessats en el tema lingüístic. D'ara endavant, els catalans del nord ho tindran

Fa poc es va oficiar el primer casament en català des de les últimes eleccions anticipades a Perpinyà, tot coincidint amb l'impuls que el nou consistori vol donar a la llengua pròpia. P. CODONYAN

més fàcil gràcies a una enquesta oficial realitzada per l'Institut Media Pluriel de Montpeller a petició del Consell Regional del Llenguadoc-Rosselló per conèixer quina és avui la pràctica i la representativitat de la llengua catalana a la Catalunya del Nord.

Així, segons les dades principals que es desprenen d'aquesta enquesta feta sobre cinc-centes persones representatives del conjunt de la població nord-catalana, el 48,6% dels habitants de la Catalunya del Nord diu que sap parlar el català i el 62,2% de la població diu que l'entén. D'entre el conjunt dels qui el parlen, una persona de cada quatre el pot llegir; d'entre aquestes, un 40,74% llegeix català fàcilment, mentre un 34,16 ho fa amb dificultat. De les persones que llegeixen el català només el 21,6% el sap escriure.

L'anàlisi sumària d'aquests resultats —bastant sorprenents i inesperats per a molts— revela que el domini de la llengua catalana augmenta en zones rurals i fron-

tereres, i també en funció de l'edat, ja que com més gran és la gent més parla i entén el català. Aquest últim punt és el més preocupant pel que fa al futur de la llengua. Entre els joves de 18 a 24 anys, només un 28,1% entén el català i només un 16% el parla, el que correspon al nombre d'alumnes que estudien actualment el català. Segons dades del Centre de Recursos Pedagògics de Perpinyà, el nombre total dels alumnes que van estudiar català aquests quatre últims anys es manté estable al voltant dels 10.000 estudiants.

Encara avui, el nucli familiar i el nucli relacional constitueixen, per prop del 80% dels enquestats, els principals medis d'aprenentatge i d'ús de la llengua, mentre que l'escola ho és per només el 4,62%. Actualment el català continua sent la llengua que més parlen els page-sos i s'ha convertit per altres en una llengua gairebé confidencial que s'utilitza entre iniciats i coneguts, mentre el

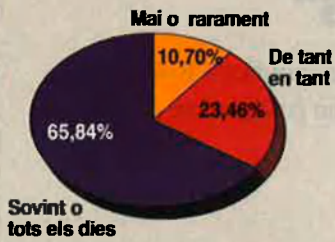
francès s'ha imposat com a llengua de comunicació externa, cosa que despista forçosament l'observador sud-català que visita la Catalunya del Nord desconeixent la realitat sociocultural i històrica d'aquest territori.

D'altra banda, aquesta enquesta que mesura per primera vegada el pes social de la llengua catalana al nord dels Pirineus constitueix un punt de referència objectiu amb dades fiables que es podran ampliar i comparar amb nous estudis previstos al

llarg dels propers anys. A més de donar una mena de radiografia de l'estat actual de la llengua, aquest sondeig també aporta algunes indicacions importants i més esperançadores del que sembla per al futur del català a la Catalunya del Nord. Així, un quart de la població vol aprendre el català o perfeccionar-lo, sobretot els qui ja l'entenen. Aquesta tendència es verifica principalment en zones urbanes, on menys es parla el català. Les categories entre les quals s'observa un major desig d'aprendre català són els estudiants (54%), els professionals mitjans (44%), els agricultors (42%) i els artesans, comerciants i caps d'empresa (40%). Respecte a l'edat també és esperançador de veure que com més joves són les persones més gran és el desig d'aprendre, amb un 37% d'entre 18 i 24 anys contra un 8% de més de 65 anys. Cal destacar el cas particular dels 35-44 anys, que correspon, podríem dir, a la primera generació perduda, als qui els seus pares van

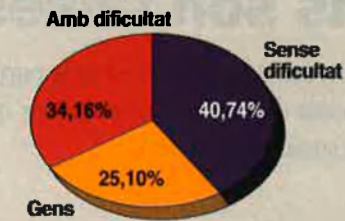
Els catalanoparlants i l'ús de la llengua a la Catalunya Nord

¿Parlen català?

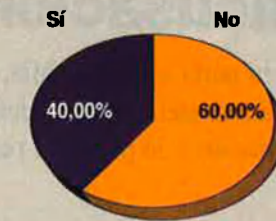
Percentatge establert a partir dels catalanoparlants.

¿Saben llegir el català?

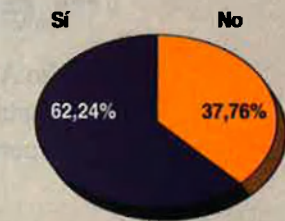
Percentatge establert entre els catalanoparlants.

¿Saben escriure el català?

Percentatge establert entre els que saben llegir fàcilment el català.

¿Aprendre català facilita la integració en el treball?

Percentatge establert entre la població total.

deixar de parlar català a casa, i que en un percentatge del 47,6% volen recuperar la llengua. Més fort encara és el nombre de gent que, amb un 83,16% de respostes positives, desitgen que s'ofereixi a tothom la possibilitat d'aprendre el català a l'escola, i el 56,97% de les persones enquestades volen que els seus fills aprenguin el català. Unes dades que en la pràctica palesen la mancança actual de l'escola pública francesa, cosa que constitueix la clau del problema.

Tot i això, des de fa molt de temps, la conjuntura política que es viu tant a Perpinyà i la Catalunya del Nord com a l'estat francès, no havia estat tan favorable com ara. En efecte, en els dos pròxims anys s'han de celebrar comicis departamentals (per renovar la meitat del Consell General de la Catalunya del Nord),

municipals i presidencials, o sigui, que s'entra en un període electoral durant el qual els polítics seran més sensibles que mai als desitjos de la població. A més a més, l'actual ministre francès d'Educació, François Bayrou, ja s'ha mostrat partidari de desenvolupar l'ensenyament de les llengües regionals a l'escola pública, així com de trobar una solució als problemes de les escoles de llengües minoritàries. L'elecció d'un nou equip de govern a l'Ajuntament de Perpinyà encapçalat per Jean Paul Alduy i integrat per militants nacionalistes d'Unitat Catalana, també pot constituir un factor propici a la recuperació del català. I sembla que el mateix alcalde vol donar exemple, ja que durant el seu viatge a Barcelona, el passat 29 de juny, per visitar les màximes autoritats catalanes, es va comprometre a aprendre

i parlar el català d'aquí a un any. D'altra banda fa pocs dies, es va celebrar el primer casament oficial en català des de les últimes eleccions anticipades de Perpinyà. El tinent d'alcalde nacionalista Jaume Roure va rebre, en francès i en català, el consentiment dels contraients Jordi Carbonell i Cecília Elías. Aquest no és el primer casament en català que es fa a Perpinyà o a la Catalunya del Nord, però és la primera vegada que, aprofitant l'oportunitat, un Consell municipal decideix oficialitzar públicament l'ús del català per a un acte administratiu i donar a tothom, d'ara endavant, la possibilitat d'escollir, en el moment de la inscripció a l'estat civil, la llengua en què es vol fer el casament. D'altra banda, l'anunci oficial del casament exposat a l'ajuntament també podrà ser bilingüe.

Tot i això, si alguna cosa va canviant en l'àmbit polític, no passa el mateix a escala administrativa, on semblen manifestar-se algunes reticències contra aquests canvis. Així, en el seu últim número, *El Fiçó*, mensual satíric nord-català, revela que el fiscal general del tribunal de Perpinyà va intentar posar traves a la celebració del casament. En el mateix sentit revela que el discurs del Cònsol General de França a Barcelona amb motiu de la recent celebració del 14 de juliol a la capital catalana "se centrà a demostrar els mals dels particularismes i els avantatges de l'ultra-centralisme".

Jean Paul Alduy, nou batlle de Perpinyà, reivindica sense embuts la catalanitat de la capital rossellonesa.

C. PUERTOLAS

Pere Codonyan